

Melkeproduksjon: Etablering når barnet ikke dier SSHF

Side 1 av 2

Dokument ID:
I.4.8.1.3-24Godkjent dato:
13.09.2021Gyldig til:
13.09.2024Revisjon:
5.02

Fagspesifikke prosedyrer/Fødselshjelp og kvinnesykdommer/Gynekologi/Fellesprosedyrer Obstetrikk/Barsel SSHF

MÅLGRUPPE

Mødre til barn som ikke dier, enten barnet er innlagt på NFI eller barsel.

HENSIKT

Legge til rette og hjelpe mor til å få raskt i gang melkeproduksjonen.

ANSVAR

Jordmor og barnepleier

FREMGANGSMÅTE

1. VELKOMST

- Informer mor om verdien av å få i gang egen melkeproduksjon så raskt som mulig.
- Håndmelking vises for første gang allerede på fødestua der forholdene ligger til rette, men senest på barsel, da det er viktig for barnet å få i seg råmelken. Jordmor/ barnepleier bringer melken til NFI umiddelbart hvis ikke mor eller ledsager kan levere den selv.
- Dersom mor er på en annen avdeling, har barsel ansvar for å lage en plan for hvordan personalet på den avdelingen kan hjelpe mor å etablere melkeproduksjonen.

2. FØRSTE DØGN

- Hyppig håndmelking, minst 3-4 ganger på dagvakt og kveldsvakt, og minst en gang i løpet av nattevakten når mor er våken. Kan utføres i liggende stilling om nødvendig.
- Melken trekkes opp i sprøyte for sikker transport, merkes med barnets navnelapp og klokkeslett for utmelkingen. Leveres NFI fortløpende.
- Legg til rette for at mor kan ha maksimal kroppskontakt med barnet, såkalt kengurupleie, for å fremme homeostase hos både mor og barn.

3. ANDRE TIL TREDJE DØGN

- Hyppig utmelking for hånd så lenge det er råmelk eller overgangsmelk. Hvis mor ønsker å bruke pumpe når melkemengden tilsier det, vises hun 'Hands-on pumping' (se ekstern referanse) etter metoden fra Stanford Universitet.
- Håndmelke til det drypper fritt før pumpen settes på. Det øker melkemengden mor får ut med pumpen.
- Utmelking minimum 6 ganger/døgn, helst minst 8 ganger, 10-15 minutter pr. bryst pr. gang, evt. dobbelpumpe for å effektivisere tidsbruken for mor. Skriftlig informasjon gis til mor. Personalet sørger for at mor har tilstrekkelig utstyr til utmelking og oppbevaring av melk til enhver tid.
- Når barnet dier, sløyfes én utmelking for hver gang det dier godt.

4. MELKEPRODUKSJONEN HAR ØKT

- Pumping minst 6 ganger/døgn, totalt ca. 100-120 minutter i døgnet (minst 15 minutter per bryst med håndmelking og pumping hver gang).
- **NB:** ikke slutt etter en bestemt tid hvis brystene fortsatt renner. Det fører til en for tidlig nedgang i produksjon som kan være vanskelig å få bukt med senere. Mye lettere å trappe ned enn å trappe opp senere!
- Fortsett å stimulere fram utdrivningsrefleksen før eventuell pumpe settes på, og håndmelke etter pumpebruk for å drenere brystet bedre og øke fettinnholdet i melken.
- Hvis mor har betydelig mer melk enn barnet har kapasitet til å drikke, kan melken fra hvert bryst pumpes i forskjellige beholdere. Melken settes kald til fløten kommer til toppen. Fløten fra den ene beholderen helles over i den andre, slik at denne melken har dobbelt opp med fett mens den andre blir "skummet". Kan fryses til senere bruk i for eksempel grøt (inntil 6 mnd i fryseren). Barnet får melken med ekstra fløte, dette sikrer barnet høyere energiinntak på mindre volum, kan redusere mageknip og gulping og bidra til raskere vekst.

Utarbeidet av:
Rachel MyrFagansvarlig:
Rachel MyrGodkjent av:
Per Engstrand

 SØRLANDET SYKEHU		Melkeproduksjon: Etablering når barnet ikke dier SSHF			Side: 2
					Av: 2
Dokument-id: I.4.8.1.3-24	Utarbeidet av: Rachel Myr	Fagansvarlig: Rachel Myr	Godkjent dato: 13.09.2021	Godkjent av: Per Engstrand	Revisjon: 5.02

Fagspesifikke prosedyrer/Fødselshjelp og kvinnesykdommer/Gynekologi/Fellesprosedyrer Obstetrikk/Barsel SSHF

5. NÅR BARNET SKAL TIL BRYSTET

- Bruk gjerne håndmelking eller pumpen til brystet er mykt; ofte har mor mer melk enn barnet klarer å drikke. Da er det lettere å la barnet die fra et bryst som er delvis tappet på forhånd, det vil ha mindre besvær med å håndtere melkestrømmen og koordinere svelging, suging og pusting. Det anbefales å benytte den fysiologiske tilbaketente ammestillingen slik barn finner brystet etter fødselen, inntil barnet har diet effektivt noen ganger.

Kryssreferanser

[I.4.3.5.1-2](#)

[Amning, SSHF](#)

[I.4..3-19](#)

[Oppbevaring av morsmelk. Pasientinformasjon SSHF](#)

[II.SOK.BUA.1.10-10](#)

[Samarbeid mellom Barsel og Nyfødtintensiv når mor er innlagt barsel og barnet er innlagt Nyfødtintensiv, BUA, Nyfødtintensiv SSK](#)

Eksterne referanser

www.ammehjelpen.no

Video Hands-on pumping:

<http://med.stanford.edu/newborns/professional-education/breastfeeding/maximizing-milk-production.html>